

068/1 DINGJA

FYLKE: Sogn og Fjordane
Kommune: Gulen

Nedbørfelt: 28 km²
Toppunkt: 723 moh.
Utløpspunkt: 0 moh.
Marin grense: 40 moh.
Kraftpotensial: -
SP-kategori: -
Økonomiklasse: -
Naturgeogr. region: 38b

Dingja ligger i ytre strøk på sørsiden av Sognefjorden, og drenerer ut i Dingjevågen ved Dingja. Klimaet er kjølig oseanisk med humide forhold. Nedbøren, vesentlig fra sørvest, er stor. De høye fjellene forårsaker fallvinder fra mange kanter.

Vassdraget består hovedsakelig av to større lavlandsvann; Brossvikvatnet og Dingjevatnet, som knyttes sammen av Eikedalselva. Flere mindre fjellvann og tjern renner ut i disse to store vannene. Dingjevatnet og Brossvikvatnet har nes og holmer. Elva går i små fosser og stryk den korte strekningen ut i sjøen. I sør/sørøst og vest for Dingjevatnet er lisdene bratte og skogkledde, og strekker seg opp mot 650 meters høyde. Områdene øst for Dingje- og Brossvikvatnet er slakere og noe mer kuperte, før de etterhvert blir brattere og stiger opp mot Brossviksåta som er det høyeste fjellet i nedbørfeltet. Fjellområdene har avrundede former og er stort sett vegetasjonsfrie.

Berggrunnen består av gneiser av forskjellig opprinnelse. Helt i nord er det innslag av amfibolitt. Vassdraget ligger i den smale kystsonen mellom Stavanger og Ålesund som har oseaniske arter der utbredelsen bestemmes av vintertemperaturen og sommertemperaturen setter nordgrensen. Dette gjelder kristtorn og purpurlyng. Bare områdene ved vestenden av Dingjevatnet domineres av kystlynghei. Store deler av vassdraget er skogkledde. Furuskog er den dominerende skogtypen. I sørlige lisdier og opp mot fjellet står det bjørkeskog. Heivegetasjon dominerer i fjellet, ellers er det noe myr. Typiske rabbe-og snøleiesamfunn mangler.

Jordbruksmessige inngrep er vesentlig konsentrert til områdene ved bebyggelsen på Dingja og Vatne. Bl.a. i Bjørndalen er det store hogstflater. Stølene blir i dag brukt som fritidsboliger, og det er en del hytter innen nedbørfeltet. Av andre inngrep er det veier/skogsbilveier, kraftlinje og ved elveutløpet et privat vannverk og en nedlagt kraftstasjon.

Naturfaglige verdier

Vassdraget er et typisk kystvassdrag i lavlandet med flora og fauna karakteristisk for de skogbevokste kystområdene. Vassdraget er noe påvirket av treslagskifte, men det er vanskelig å finne upåvirkede områder med disse naturtyper. Det er ikke tidligere vernet vassdrag som representerer denne naturtypen.

Botanikk

Flere fuktighetskrevede og kystbundne arter forekommer. Furuskogen er høyvokst og har lyngarter i feltsjiktet. Innimellom skogen forekommer mindre myrdrag. Kystlyngheia har vekslende partier som er tørre og fuktige, og overganger til små myrdrag innimellom de bare bergryggene. Langs Eikedalsvatnet og ved Brossvikvatnet står det løvblandingsskog. Ved Brossvikvatnet har denne skogen innslag av furu og lavvokst artsfattig undervegetasjon.

*Stor verneverdi ****

Landfauna

31 fuglearter er kjent fra vassdraget. Majoriteten av disse er knyttet til de ulike skogstypene. Dingjevatnet har en fiskemåkekoloni. Spurvehauk og varsler er to arter av spesiell interesse som er registrert. Av våtmarksfugler har fiskemåke, siland og strandsnipe tilhold i feltet.

*Stor verneverdi ****

Vannfauna

De to innsjøene Dingjevatnet og Brosvikvatn er dype, sure og humuspåvirkede innsjøer preget av nær tilknytning til kysten. Faunaen er typisk for kystnære innsjøer.

Det går ei kort elv (0,5 km) fra Dingjevatnet til sjøen. Dingjevatnet og Brosvikvatnet har bestander av ørret og røye. I Dingjevatnet er ørretbestanden redusert, mens røyebestanden har økt litt i 1980-årene. I Brosvikvatnet er det ennå bra bestander av ørret og røye. I Stølsvatnet gikk ørretbestanden tapt i midten av 1970-årene.

*Stor verneverdi ****

Kulturminneverdier

Gulen kommune er rik på steinalderfunn og det er et stort potensial for slike funn i området. På Dingjeneset rett vest for utløpet ligger en stor gravrøys, trolig fra bronsealderen. På gården Dingja er det gravfunn fra yngre jernalder.

Ved elva på Dingja er det vanntilknyttede kulturminner. Et grendekraftverk fra 1913 skal ha drevet sag, mølle, trevarefabrikk og båtbyggeri. Dingja ble dampskipsstoppested i 1897. Ved utløpet er det kai og et eldre sjøhusmiljø. Gårdsbebyggelsen på Dingja og Vatne har innslag av eldre bebyggelse. Her er verdifulle kulturlandskap. På Vatnestølen står det sel fra omkring århundreskiftet. Ved Risestølsvatnet ligger det en samling murer etter stølshus.

Området har forholdsvis varierte kulturminner med kultur-historiske verdier av lokal betydning. Kulturminner og kulturlandskap har kunnskapsverdier og opplevelsesverdier.

*Middels verneverdi ***

Friluftsjntresser

Tilgjengeligheten til de fleste deler av vassdraget er god, og det er godt egnet til aktiviteter som storviltjakt og fiske. Brosvikvatnet er mye brukt til bading. Det er i hovedsak lokalt bosatte som bruker vassdraget, men i økende grad også tilreisende og den tiltagende hyttebefolkningen langs kysten.

*Middels verdi ***

Landbruksinteresser

Jordbruksarealet er på 130 da fordelt på tre gårdsbruk. Skog- og utmarksarealet er på 6.200 da.

*Liten verdi **